

Warszawa, 30-11-2020

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Jan Nowak

DOL.401.579.2020.WL.TG

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Senator
Rzeczypospolitej Polskiej
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej

Senat
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 6
00 – 902 Warszawa
elektroniczna skrzynka podawcza
ePUAP
/Kancelaria_Senatu/SkrytkaESP

Szanowny Panie Przewodniczący,
w odpowiedzi na pismo z dnia 19 listopada 2020 r. – znak: BPS.DKS.KU.0401.39.2020 – (data wpływu do Urzędu Ochrony Danych Osobowych 20 listopada 2020 r.) dotyczące senackiego projektu **ustawy o zmianie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego** (druk senacki nr 221), powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu „projekt”, uprzejmie informuję, że – zaproponowana przez grupę senatorów – zmiana ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. 463 i 695) nie prowadzi do nadania organom gminy oraz organom paszportowym

[definicja tego pojęcia zamieszczona jest w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 617)] kompetencji do przetwarzania szerszego niż dotychczas zakresu danych osobowych. Już bowiem w myśl § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 2010 r. w sprawie dokumentów paszportowych (Dz. U. poz. 1026, z 2011 r. poz. 1014, z 2012 r. poz. 878, z 2018 r. poz. 1605 oraz z 2019 r. poz. 1313), *jeżeli na podstawie danych zawartych w dokumentach przedłożonych przez osobę ubiegającą się o wydanie paszportu albo paszportu tymczasowego oraz ewidencji i rejestrów dostępnych organowi paszportowemu nie można ustalić tożsamości i obywatelstwa osoby ubiegającej się o dokument paszportowy, dane te budzą wątpliwości lub występują w nich rozbieżności, organ paszportowy może żądać przedłożenia dodatkowych dokumentów, w szczególności odpisów skróconych polskich aktów stanu cywilnego.* Zaś § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. poz. 31) *uprawnia organ gminy, by, w celu wyjaśnienia niezgodności między danymi zawartymi we wniosku o wydanie dowodu osobistego a danymi zawartymi w Rejestrze Dowodów Osobistych lub rejestrze PESEL, żądał od wnioskodawcy skróconego odpisu polskiego aktu urodzenia albo skróconego odpisu polskiego aktu małżeństwa*¹⁾. Wydawać by się zatem mogło, iż – zaprezentowana w art. 1 pkt 1 projektu – zmiana art. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego jest neutralna z punktu widzenia ochrony danych osobowych. Tak jednak nie jest z następujących powodów –

po pierwsze – zróżnicowanie zakresu dostępu poszczególnych organów do rejestrów zawierających dane osobowe jest świadomą decyzją ustawodawcy mającą na celu ochronę przed skumulowaniem danych „w jednym miejscu”, co byłoby niekorzystne zarówno w kontekście bezpieczeństwa danych, jak i praw oraz wolności podmiotów danych (choćby ze względu na ryzyko profilowania). Podnoszone w uzasadnieniu projektu –

¹⁾ Zmodyfikowane rozwiązanie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu ma znaleźć się w projekcie ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw [art. 29b ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2020 r. poz. 332, 695, 875 i 1517), dodawany przez art. 1 pkt 11 projektu ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw], pozytywnie zaopiniowanym przez organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych (pismo Pana Jana Nowaka – Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z dnia 12 października 2020 r. o sygn. DOL.401.473.2020.WL.TG skierowane do Pana Pawła Szefernakera – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji).

nieznaczne zmniejszenie kosztów funkcjonowania administracji i wgląd na wygodę osoby wnioskującej o paszport lub dowód osobisty nie równoważą – wyżej wskazanych – ryzyk, a co za tym idzie – nie uzasadniają proponowanej w projekcie zmiany sposobu weryfikacji przez organ gminy danych wnioskodawcy zamieszczonych we wniosku o wydanie dowodu osobistego (weryfikacji przez organ paszportowy danych wnioskodawcy zamieszczonych we wniosku o wydanie paszportu). Organ gminy i organ paszportowy korzystają z danych z polskich aktów stanu cywilnego jedynie wyjątkowo, tymczasem projekt przewiduje stały dostęp tych organów do rejestru stanu cywilnego (art. 5 ust. 6a ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, dodawany przez art. 1 pkt 1 projektu),

po drugie – ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego nie przewiduje, przedstawionej w projekcie (art. 5 ust. 6a ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, dodawany przez art. 1 pkt 1 projektu), konstrukcji „dostępu do rejestru stanu cywilnego w zakresie wglądu do akt stanu cywilnego w postaci odpisu skróconego”. Mają tego świadomość sami projektodawcy, którzy przyznają, że wdrożenie proponowanego przez nich rozwiązania wymagać będzie przebudowy rejestru stanu cywilnego (str. 4 i 5 uzasadnienia projektu). Abstrahując zatem od faktu, iż koszt przebudowy rejestru stanu cywilnego z całą pewnością przekroczyłby, oczekiwane przez projektodawców, oszczędności w funkcjonowaniu administracji, zauważyć należy, że realizacja zamierzenia projektodawców byłaby w praktyce bardzo trudna. Tylko bowiem zapewnienie organom gminy i organom paszportowym dostępu wyłącznie do danych zawartych w odpisach skróconych polskich aktów stanu cywilnego (jak zapisano w projekcie) nie prowadziłoby do przyznania tym organom kompetencji do przetwarzania danych nadmiarowych (była już o tym mowa w części wstępnej niniejszego pisma). Powstaje wszakże pytanie (na które projektodawcy nie odpowiedzieli w uzasadnieniu projektu), jak wydzielić akurat te dane z całokształtu danych zamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego (do których dostęp tych organów byłby nieuzasadniony).

Niewątpliwie przedłożony do zaopiniowania organowi właściwemu w sprawie ochrony danych osobowych projekt, w zamierzeniu jego autorów, ma rozwiązać realny problem dotyczący wydawania obywatelom polskim urodzonym poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej pierwszych polskich dowodów osobistych albo paszportów. Jednakże – zdaniem Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych – przyjęta w nim koncepcja nie jest prawidłowa i zamiast kompleksowego rozstrzygnięcia przedmiotowego zagadnienia prowadzi do poważnego niebezpieczeństwa naruszenia zasad przetwarzania danych osobowych określonych w przepisach *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾). Z tego powodu Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych negatywnie opiniuje senacki projekt **ustawy o zmianie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego** (druk senacki nr 221).

Z wyrazami szacunku,

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
Jan Nowak

/ - podpisano elektronicznie/

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.